

„Merită osteneala!” (IV): Din generație în generație

De-a lungul timpului și a generațiilor, familia Opus Dei este chemată să fie credincioasă harurilor pe care Dumnezeu le-a făcut lumii în 2 octombrie 1928, o carismă „la fel de veche precum Evanghelia și tot la fel de nouă ca Evanghelia”.

21.02.2023

„Domnul destramă planurile neamurilor, el zădărnicește

gândurile popoarelor” (Ps 33,10). Acest verset al psalmistului ne poate părea cam dur, dacă ne gândim la proiectele noastre personale. Totuși, dacă suntem atenți, psalmistul se referă la ceea ce este construit fără Dumnezeu, la ceea ce este construit „pe nisip” (cf. Mt 7,26). De aceea psalmistul urmează: „Dar planul Domnului rămâne în veci și gândurile inimii sale din generație în generație” (Ps 33,11). Sfânta Scriptură ne amintește în multe feluri slăbiciunea pur umană, oricât de puternică ar părea, față de enorma soliditate a tot ceea ce Dumnezeu inițiază în istorie, în ciuda aparentei fragilități. Iar Opus Dei este, cu siguranță, unul dintre aceste proiecte ale inimii lui Dumnezeu, care de-a lungul timpului se desfășoară din generație în generație.

Cu proștețimea lui 2 octombrie 1928

Dacă ar trebui să rezumăm într-o singură frază marele „proiect” al inimii lui Dumnezeu care este Opus Dei, am putea-o face, probabil, cu aceste cuvinte ale lui Isus, care au rezonat în inima sfântului Josemaría în 7 august 1931: „Iar eu, când voi fi înălțat de la pământ, îi voi atrage pe toți mine” (In 12,32). În realitate, acest proiect al Domnului este mult mai vechi decât Lucrarea; este vorba despre un plan în curs, de mai mult de două mii de ani, care explică rațiunea de a fi a vieții întregii Biserici; un proiect unde sunt chemați bărbați și femei de orice rasă, limbă, epocă și condiție pentru a forma un singur popor. Totuși, în 2 octombrie 1928, Dumnezeu a vrut să-i dea un nou impuls acestui proiect, creând o nouă familie în inima Bisericii sale. Așa a rezumat sfântul Josemaría intuiția acestui moment:

„Pentru că, în toate părțile lumii, să se găsească creștini cu o dedicare personală și liberă, care să fie și ei alți Cristoși” ^[1].

Lucrarea este foarte tânără în raport cu Biserica și a atâtor instituții, care au văzut ziua în cursul istoriei. Cu toate acestea, la apropierea primului său centenar, și atunci când noi percepem evoluția circumstanțelor istorice în raport cu momentul fondării, este logic să ne întrebăm cum putem rămâne fideli acestei carisme divine. „Centenarul va fi un timp de reflecție asupra identității noastre, istoriei noastre, misiunii noastre” ^[2], a scris prelatul Opus Dei. Ideea de a desfășura, sub protecția Bisericii, această grijă de a rămâne mereu mai fideli ne umple de pace. Duhul Sfânt a știut să facă din Biserica sa un popor credincios în mijlocul atâtor vicisitudini ale istoriei, încurajându-l pe cale să nu-și piardă prospețimea și fecunditatea

sa. Pentru acest motiv, din profunzimea Bisericii vom putea transmite generațiilor viitoare Opus Dei, „aceeași forță și aceeași prospețime a spiritului, pe care Părintele nostru le avea în 2 octombrie 1928” ^[3]. Să contribuim la această continuitate fidelă face parte în aceeași măsură din drumul nostru.

Ca să fim o armată, să avem grijă de familie

Sfântul Josemaría folosea des cuvintele „familie și armată” pentru a descrie caracterul intim al noii realități pe care Dumnezeu i-a cerut să o fondeze. Această continuitate fidelă are deci multe de văzut cu actualizarea acestei descrieri, cu menținerea celor doi plămâni bine oxigenați. Să ne amintim că Lucrarea a fost voită de Dumnezeu ca o familie, ne va ajuta, mai întâi, să păstrăm în minte că legăturile care

ne unesc nu sunt fructul liberei noastre alegeri, ci acceptarea unui dar primit, după cum noi nu ne-am ales părinții sau frații și surorile. Greutatea pe care o pot avea afinitățile de caracter, de vârstă ori de orice altă natură este secundară; nu este determinant când este vorba să ne oferim afecțiunea. De aceea D. Javier, al doilea succesor al sfântului Josemaría, repeta deseori: „Să vă iubiți unii pe alții”. Este o invitație de a redescoperi viața fraților și surorilor noastre, neexcluzând pe nimeni din prietenia noastră.

Acest caracter familial al Opus Dei are, chiar de la început, două caracteristice fundamentale pe care le-am putea rezuma astfel: suntem un cămin și avem un aer de familie. Căminul este spațiul care permite intimitatea și creșterea într-un climat agreabil de apreciere reciprocă. Se înțelege deci importanța continuării fidele a muncii Administrației

centrelor Opus Dei, „apostolatul apostolatelor”, cum o numea sfântul Josemaría, și necesitatea angajării fiecăruia pentru a întemeia un cămin.

În același timp, ca în toate casele, găsim un aer propriu de familie, recunoscut pretutindeni, dar care prezintă și toate varietățile extensiei teritoriale ale Lucrării. Acest aer este marcat de caracterul laic – noi suntem creștini în mijlocul lumii, egali cu ceilalți – prin eleganța celor care valorifică buna educație pentru a-l trăi împreună, și prin propria noastră istorie. Obiceiurile și tradițiile vieții familiale, care ne leagă de originile noastre, ne ajută să știm că facem parte din ceva care ne transcende; ele ne dau o cheie pentru a ne situa corect în lume; nu ca indivizi izolați, ci, desigur, ca niște membrii ai unei familii. În afară de aceasta, centrele Opus Dei au fost mereu case deschise tuturor celor

care doresc să participe la activitățile lor; „ele trebuie să fie locuri în care oamenii să găsească o iubire sinceră și să învețe să fie adevărați prieteni”^[4].
—.

Pe de altă parte, amintindu-ne că Opus Dei este o armată înseamnă să ne înțelegem viața în aceeași termeni ca pe cea a lui Isus. Pentru că „nu este posibil să separe viața interioară și apostolat, după cum nu este posibil să separe la Cristos ființa sa de Dumnezeu făcut om și funcția sa de Mântuitor”^[5], nici noi, ceilalți creștini nu putem înțelege apostolatul ca pe o simplă activitate exterioară, ci ca pe ceva constructiv: „Noi nu facem apostolat, noi suntem apostoli”^[6]. În acest sens, Papa Francisc a subliniat că „noua evanghelizare trebuie să implice o nouă proeminență a fiecărui botezat. Această convingere devine un apel adresat fiecărui creștin, pentru ca nimeni să nu-și amâne pe mai târziu

angajamentul în evanghelizare, deoarece dacă cineva a făcut experiența iubirii lui Dumnezeu care îl mântuiește, nu are nevoie de mult timp de pregătire pentru a merge s-o proclame” ^[7]. Lucrarea a fost și este o armată pentru că există pentru a aduce tuturor oamenilor fericirea de a trăi cu Dumnezeu.

De la uimire la iubire

Primul capitol din *Forja* adună numeroase reflecții ale sfântului Josemaría despre vocație. Capitolul se intitulează „Uimire” pentru că o chemare a lui Dumnezeu, când este autentică, implică o lărgire uimitoare a orizonturilor, o revelare foarte personală a iubirii lui Dumnezeu pentru fiecare dintre noi. Centrul luminos al acestei uimiri nu poate fi altul decât Isus, care este Cel care cheamă și căruia îi răspundem. Totuși, noi toți am experimentat maniera în care Cristos folosește

atracția creștinilor pentru a se face cunoscut; Biserica participă la frumusețea sa (cf. Ef 5,27). De aceea, chemarea lui Cristos pentru a-L urma în Opus Dei este însoțită de perspectiva uimitoare a vieții acestei familii; într-un fel sau altul, toți am simțit că locul nostru este să trăim alături de Dumnezeu.

Dacă ne gândim la vocația noastră pentru Opus Dei prin analogie cu experiența iubirii umane, putem găsi câteva piste pentru drumul nostru. În iubirea dintre soți, scurgerea timpului permite trecerea de la dragoste la prima vedere la iubire. Este vorba despre un progres – nu de o involuție –, în care un anumit entuziasm poate scădea, în care slăbiciunile persoanei iubite apar în fața ochilor noștri. Cu siguranță, această ancorare, acest contact cu realitatea permite formarea adevăratei iubiri; o iubire pentru care suntem capabili să ne oferim

cuiva care nu este perfect, cu convingerea că el dă un sens vieții noastre. În acest progres, cei doi găsesc din ce în ce mai multe motive să se iubească, iar viața lor comună va dobândi o soliditate pe care nu o avea la început. Dacă, în schimb, ei vor continua fără entuziasm, deziluzionați, iubirea lor va regresa; trecerea necesară de la dragostea la prima vedere la iubirea propriu-zisă nu va avea loc. De fapt, lânzezeala este o boală a voinței, care pare incapabilă să se miște odată ce entuziasmul a trecut; dezamăgirea, pe de altă parte, este un defect al inteligenței, incapabilă să își asume în mod adecvat imperfecțiunea proprie și a celorlalți. Sunt așadar doi dușmani ce trebuie demascați pentru a putea trăi în iubire toată viața.

Vom înțelege, mai întâi, *uimirea* pentru Lucrare, ca drum de unire cu Isus este un semn de vocație ce nu

poate fi ignorat în munca de discernământ. Atunci vom ști să apreciem aspectele pozitive ale trecerii de la această uimire inițială la o considerare mai senină a realității, la o uimire mai profundă, mai matură, depășind situațiile ideale care ne-ar face incapabili să iubim. În sfârșit, vom ajunge să ne putem citi viața în cea a fraților și surorilor noastre „care ne-au precedat pe cale și ne-au lăsat o prețioasă mărturie a faptului că merită osteneala” ^[8].

Să mărim moștenirea

Este specific unei familii să lase moștenire, adesea materială, generației următoare. De fapt, de-a lungul istoriei, faptul de a dezmoșteni un copil a fost considerat unul dintre cele mai teribile pedepse, pe care un părinte i le poate aplica. În același timp, dorința de a crește moștenirea primită, pentru a o

transmite, îmbunătățită, generațiilor succesive, este, de asemenea, caracteristică familiei. De-a lungul anilor, bărbații și femeile care se alătură Opus Dei primesc o *moștenire sporită* de la cei care i-au precedat. Astfel, duhului pe care Dumnezeu i l-a dăruit sfântului Josemaría, moștenire fundamentală de care Lucrarea nu se poate desface, i se adaugă în același timp anumite moduri de a ne trăi spiritul, specifice fiecărui moment, dar și anumite lucrări de apostolat colectiv, fructul mărinimiei celor care ne-au precedat. Sarcina fiecărei generații va fi să transmită spiritul Lucrării viu și proaspăt, adaptând acele concretizări accidentale, roadele a fiecărei epoci, și reînnoind elanul necesar prin diferite lucrări apostolice colective.

Sarcina creșterii moștenirii Opus Dei cere, în primul rând, un important efort personal pentru a ne forma în

spiritul Lucrării și a aprofunda mereu mai mult viața sfântului Josemaría, foarte conștienți că el ne-a transmis o carismă divină. Acestea sunt operele lui Dumnezeu, care face fecundă istoria și nu evenimentele umane, oricât de strălucitoare ar părea ele la prima vedere. Pentru acest motiv, va fi din ce în ce mai important să aprofundăm înțelegerea a ceea ce a vrut Dumnezeu în 2 octombrie 1928.

În al doilea rând, trebuie să rămânem atașați în mod vital la o convingere a sfântului Josemaría, care ne va ajuta să „fîm Opus Dei” în propriile noastre coordonate spațio-temporale: modernitatea radicală a Evangheliei și al spiritului Lucrării, în respectul diferitelor culturi, prima dând viață celei de-a doua. Din acest mod, care este cu adevărat nou, Evanghelia, citită în lumina carismei Opus Dei, va lumina umbrele anumitor manifestații culturale

aparent moderne, care dau naștere confuziei și minciunii păcatului. De aceea trebuie să se facă distincția cu înțelepciune și delicatețe între ceea ce reprezintă spiritul și ceea ce este o concretizare care se poate schimba și care, de altfel, s-a schimbat în decursul timpului. În acest domeniu, Papa îi încurajează pe toți creștinii să nu se refugieze în „așa s-a făcut mereu acest lucru”, deoarece o asemenea atitudine „ucide libertatea, ucide bucuria, ucide fidelitatea Duhului Sfânt, care merge mereu înainte, care face ca Biserica să meargă înainte” ^[9].

Sfântul Josemaría a rezumat eterna noutate a spiritului Lucrării într-o frază contondentă: „Opus Dei este în același timp veche și nouă, ca Evanghelia” ^[10]. Conștiința senină a acestei modernități ne conduce către un apostolat liber și responsabil, care se adaptează fiecărei persoane „ca o mânășă mâinii” spre a putea

transmite Evanghelia în lumea noastră. „Isus Cristos iubește, în special, pe cei care caută să aibă viața pe care El a vrut-o și a predicat-o”, a scris el într-o zi. „Iar Opus Dei, fără norme accidentale rigide, pentru a nu împiedica cu dispoziții învechite adaptabilitatea Lucrării la timpuri, realizând unire, pace și caritate, creează o organizație de catolici instruiți și consecvenți pentru acțiunea socială și publică” ^[11].

În sfârșit, creșterea moștenirii Opus Dei mai cere – Dumnezeu și Lucrarea se bazează aici – pe creativitate, pentru a revitaliza operele apostolice existente, când este oportun, și pentru a stimula numeroase noutăți de natură foarte diversă. Fidelitatea instituțională ne va determina uneori să ne străduim să menținem lucrări pe care alții le-au început, dându-le vigoarea pe care fiecare epocă o cere. Îmbunătățirea a ceea ce au început alții este un semn de

maturitate pentru cei care fac parte dintr-o instituție care merge înainte în timp.

O paternitate care continuă

Deși unele voci în dezbaterea culturală au postulat „moartea tatălui” ca o condiție prealabilă a emancipării ființei umane, Urmările acestei propuneri pot fi văzute și judecate de oricine și ies la iveală de la sine; oamenii sunt mai singuri și mai vulnerabili. Ceea ce era menit să ducă la libertate a condus la o mai mare sclavie. Într-o familie, tatăl nu este, de fapt, un obstacol la libertate, ci o condiție necesară pentru ca familia să existe ea însăși, să-și îndeplinească misia: să ne permită să iubim, să ne ofere un loc pentru a crește sănătos.

În Opus Dei, paternitatea încredințată Părintelui nostru continuă în persoana succesorilor săi. Această paternitate ne amintește

că noi suntem copiii iubiți ai Tatălui din ceruri; ea animă iubirea noastră pentru Dumnezeu și pentru ceilalți, ne susține în fidelitatea la chemarea lui Dumnezeu și la patrimoniul familial - spiritul Lucrării - căroră ne incumbă tuturor responsabilitatea de a avea grijă. Că revine la Prelatul Opus Dei, cu sfaturile sale care îl ajută în sarcina sa de conducere, de a discerne ceea ce aparține spiritului Lucrării și ceea ce este modificabil ^[12], nu răspunde criteriilor de organizare instituțională, ci naturii familiale a Opus Dei în Biserică. Paternitatea în Lucrare este deci o dovadă suplimentară a milostivirii lui Dumnezeu față de noi; este o manifestare pe care „cerul s-a angajat pentru ca Lucrarea să se realizeze” ^[13].

„Eu mă gândesc la Lucrare și rămân uimit” ^[14]. Aceste cuvinte ale sfântului Josemaría nu reflectă emoția trecătoare a unei iubiri

adolescentine, incapabilă să perceapă dificultățile și care anulează capacitatea ameliorării. Ele reflectă, mai degrabă, iubirea vie a celui care lasă harul lui Dumnezeu să acționeze în inima sa, an de an. De o astfel de inimă avem nevoie, pentru a fi verigi ale acestui lanț ale istoriei, care a început în 1928.

[1] Cf. A. Vázquez de Prada, *Fondatorul Opus Dei*, I.

[2] Mons. F. Ocáriz, *Mesaj*, 10 iunie 2021.

[3] Mons. F. Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 19 mar. 2022, nr. 12.

[4] Mons. F. Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 1 nov. 2019, nr. 6.

[5] Sfântul Josemaría, *Este Cristos care trece*, nr. 122.

[6] Mons. F. Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 14 feb. 2017, nr. 9.

[7] Papa Francisc, Exh. ap. *Evangelii gaudium*, nr. 120.

[8] Mons. F. Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 19 mar. 2022, nr. 5.

[9] Papa Francisc, *Omilie*, 8 mai 2017.

[10] Sfântul Josemaría, *Convorbiri*, nr. 24.

[11] Sfântul Josemaría, *Instrucția pentru Lucrarea de Sfântul Gabriel*, nr. 14.

[12] Mons. F. Ocáriz, *Scrisoare pastorală*, 19 mar. 2022, nr. 11.

[13] Sfântul Josemaría, *Instrucție*, 19 mar. 1934, nr. 47.

[14] Mons. J. Echevarría, *Scrisoare pastorală*, august 2014.

Nicolás Álvarez de las Asturias

pdf | document generat automat din
[https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/
merita-osteneala-iv-din-generatie-in-
generatie/](https://dev.opusdei.org/ro-ro/article/merita-osteneala-iv-din-generatie-in-generatie/) (06.08.2025)